

1993

nr 1-4

1-3

**POMAGAMY
SOBIE
W PRACY**

**OPOLSKI KWARTALNIK
INFORMACYJNO-METODYCZNY**

Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Emanuela Smółki
w Opolu

POMAGAMY SOBIE W PRACY

Opolski kwartalnik informacyjno - metodyczny

Rocznik XXXVIII

Nr 1 - 3

Opole 1993

Zespół redakcyjny:

Małgorzata Bartoszevska

Alicja Bujak

Joanna Czarkowska - Pasierbińska

Violetta Filipowicz

Hanna Jamry

Regina Kapałka

Piotr Polus

Anna Śliwińska

Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Emanuela Smolki

45-081 Opole, ul. Piastowska 18 - 19

Tel. red. 372-25 wew. 235 i 364-74

Pracownia Małej Poligrafii WBP w Opolu

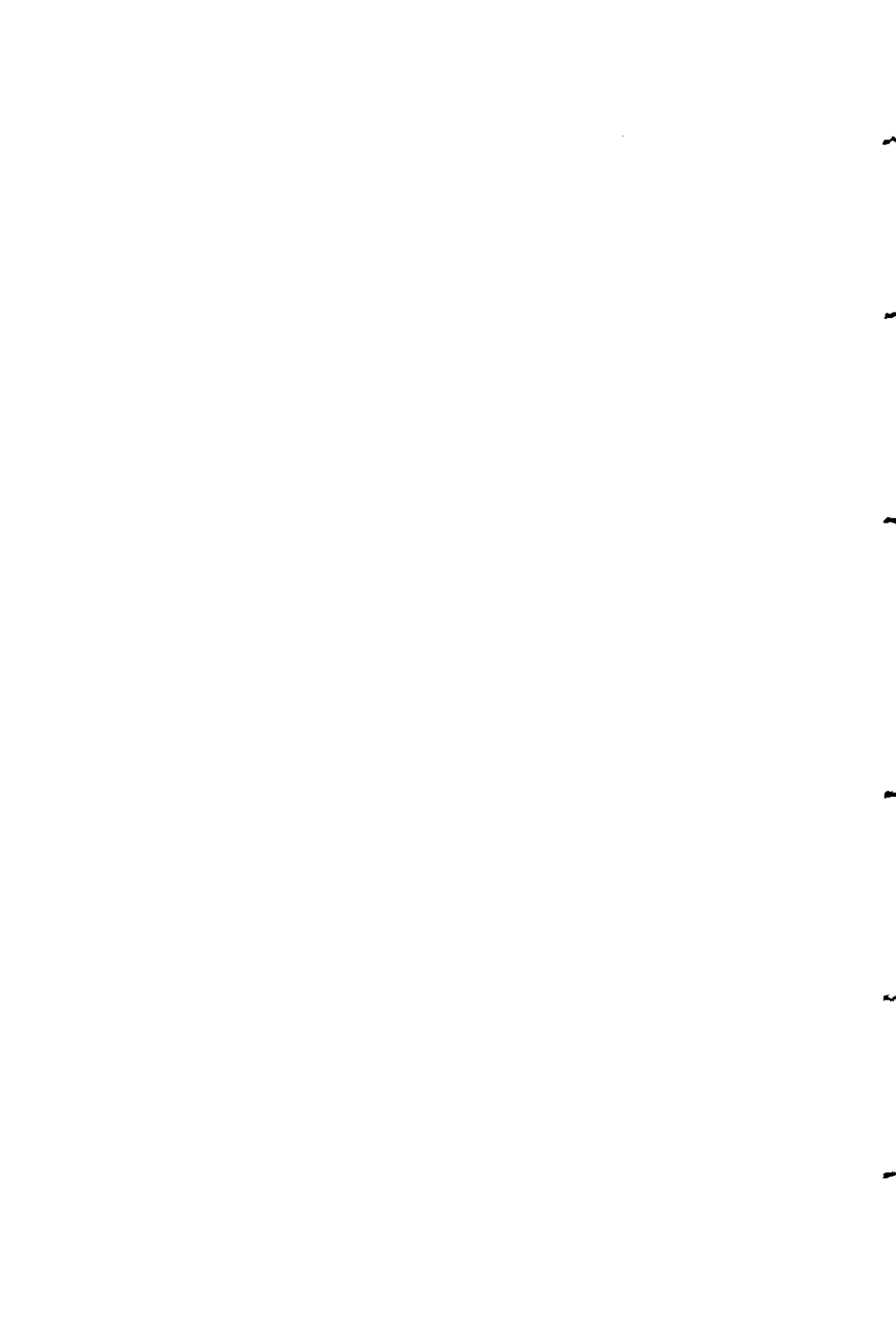
Nakład 180 egz.

Spis treści

Przedmowa	5
Violetta Filipowicz - Kalendarz wydarzeń kulturalnych Opolszczyzny (styczeń - czerwiec 1993 r.)	7
Jacek Wodzyński - Działalność bibliotek województwa opolskiego na wideokasetach	15
Regina Kapałka - Wisława Szymborska (Zestawienie bibliograficzne)	24
Anna Śliwińska - Kalendarz rocznic i obchodów (III kwartał 1993 r.)	35

WKŁADKI

- Gry i zabawy z książką - oprac. Małgorzata Bartoszevska
Adresy instytucji kultury - zebr. Violetta Filipowicz

Szanowni Państwo

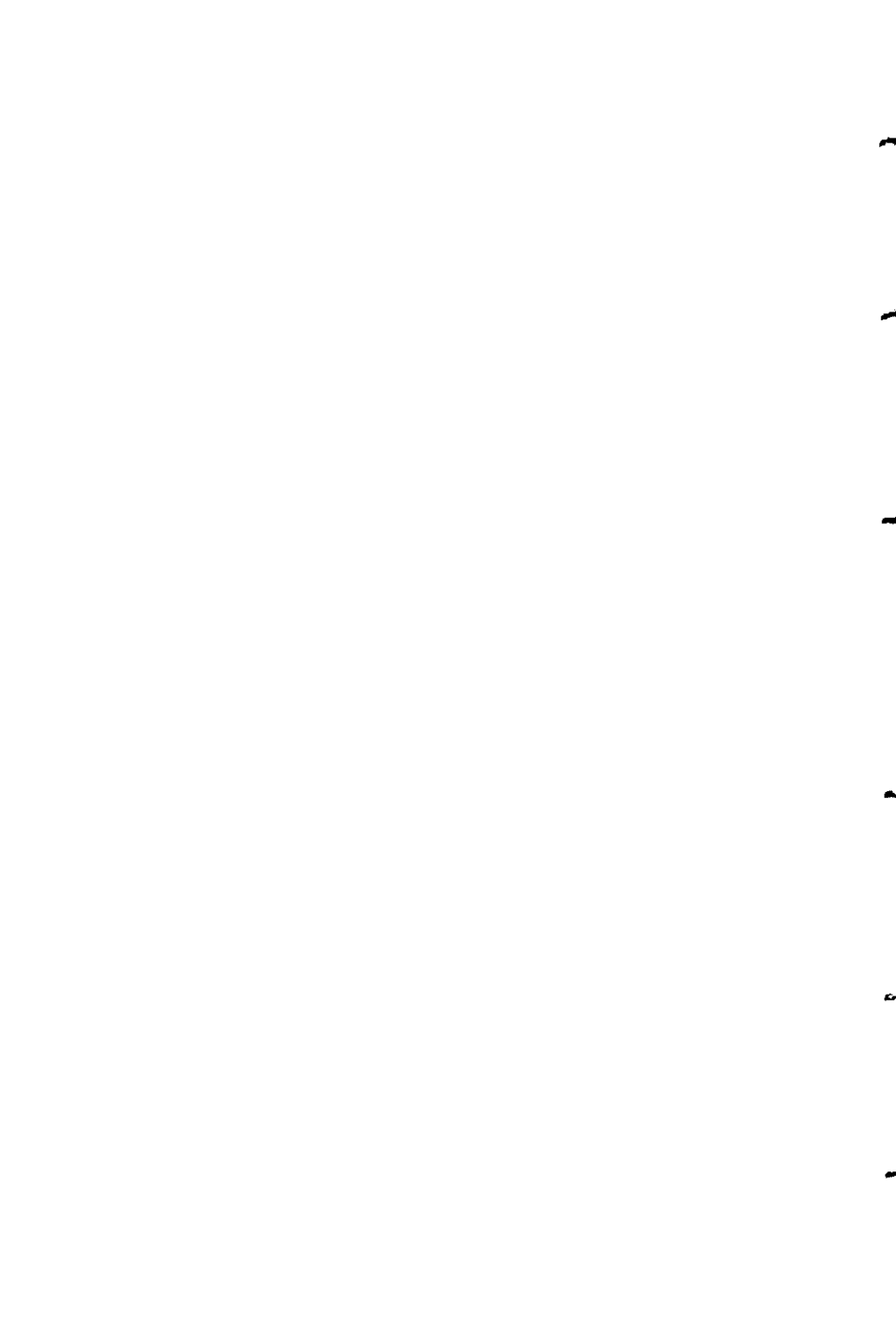
Od pewnego czasu do Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu docierają krytyczne oceny czasopisma "Pomagamy sobie w pracy". Zazwyczaj nie dotyczą one merytorycznej zawartości periodyku, lecz związane są z częstotliwością ukazywania się, kryteriami wydawniczymi oraz zmianą tytułu.

Nie pozostając obojętni wobec tej krytyki, po uzyskaniu odpowiedniej bazy wydawniczej postanowiliśmy, że od drugiego półrocza 1993 r. "Pomagamy sobie w pracy" będzie ukazywał się jako kwartalnik. Zmianie uległa również strona wydawnicza; przechodzimy bowiem na skład komputerowy, zmieniliśmy okładkę oraz podtytuł. Postanowiliśmy jednak nie burzyć ponad trzydziestoletniej tradycji i pozostać przy dotychczasowej nazwie.

Materiały publikowane w nowym "Pomagamy sobie w pracy" będą miały przede wszystkim charakter metodyczny i informacyjny, ale nie zabraknie również tekstów spoza bibliotekarstwa. Będą one dotyczyć szeroko rozumianej działalności kulturalnej na terenie województwa opolskiego. Do każdego numeru dołączona będzie wkładka z rozrywkami umysłowymi (krzyżówki, szarady, zagadki, gry planszowe itp.) przeznaczonymi do pracy z dziećmi w bibliotece.

Nie ukrywamy, że dwa tegoroczne numery "Pomagamy sobie w pracy" traktujemy eksperymentalnie i sondażowo. Przepraszając za ewentualne uchybienia zapraszamy do współpracy i prosimy o zgłaszanie wszelkich uwag i propozycji, które nasuną się Państwu w trakcie lektury.

*Zespół redakcyjny
"Pomagamy sobie w pracy"*

Violetta Filipowicz

Dział Informacyjno-Bibliograficzny

**KALENDARZ WYDARZEŃ KULTURALNYCH
OPOLSZCZYZNY**

styczeń - czerwiec 1993 r.

STYCZEŃ

30 I

**Wojewódzki Przegląd Zespołów Kolędniczych
'Herody '92' (Lewin Brzeski);**

I nagroda - "Berlo Heroda" zespół "Faska" z Piotrówki
(gm. Jemielnica);

II nagroda - zespół "Złoty Kłos" z Moszczanki;

III nagroda - zespoły: "Karambol" z Lewina Brzeskiego,
Szkoły Podstawowej z Kurzni (gm. Popielów),
Szkoły Podstawowej z Szymiszowa.

LUTY

5 II

W Opolu rozpoczyna działalność pierwsze komercyjne
Radio "O'le".

11 II (godz. 18.00)

Rozpoczęcie emisji programu przez prywatną telewizję "Opole"
(obraz kontrolny pojawił się 10 II o godz. 17.45);
red. naczelny: Czesława Sikora - Kutowska.

11 II

Zmarła *Nina Kracherowa*

powieściopisarka, reportażystka, felietonistka. Ur. się 16 IV 1929 r. w Markowicach koło Raciborza. Debiutowała w 1960 r. na łamach "Życia Literackiego". Pracę rozpoczęła w 1961 r. w raciborskiej mutacji "Trybuny Opolskiej". Dziennikarka "Trybuny Opolskiej", "Opola", "Gazety Opolskiej", współpracownik "Literatury", "Życia Literackiego".

Autorka m.in. zbioru opowiadań "O północy", powieści "Naprzeciw Astrei", "Progi", "Karczma - Życie".

15 II - 26 II

***Dni Filmu Francuskiego* (Opole);**

org. Młodzieżowy Dyskusyjny Klub Filmowy, Polska Federacja DKF. Wydział Kultury Ambasady Francji, Ośrodek Alliance Françoise. Towarzystwo Przyjaźni Polsko - Francuskiej. Rozgłoszma Polskiego Radia w Opolu.

26 II

Otwarcie w Gminnym Ośrodku Kultury w Dobrzeniu Wielkim Izby Tradycji.

MARZEC

2 III

Wojewódzki Konkurs Kroszonkarski (Opole);

(org. Muzeum Wsi Opolskiej).

5 III

II Turniej Jednego Wiersza o "Laur Stowarzyszenia Żywych Poetów" (Brzeg);

I nagroda - nie przyznano;

II nagroda - Tomasz Zacharewicz (Nowa Wieś Mała) za

wiersz "Anioły nie umierają",

- Radosław Wiśniewski (Brzeg) za wiersz

"Odpytyw";

III nagroda - Anna Chmielewska (Kędzierzyn-Koźle)

za wiersz "Bądź, kiedy zawołam".

12 III - 13 III

Sesja naukowa "**Jan Cybis - życie i twórczość**" (Brzeg);

(org. Muzeum Śląska Opolskiego, współorg. Muzeum Piastów

Śląskich w Brzegu).

15 III - 19 III

Festiwal Multimedialny "Muzyka i Teatr Bogusława Schaeffera";

(org. Państwowa Filharmonia im. J. Elsnera w Opolu).

19 III

W Kędzierzynie - Koźlu rozpoczyna działalność komercyjne
Radio - Park.

19 III - 20 III

**V Kędzierzyńsko - Kozielski przegląd Piosenki
Żeglarskiej "Szantki".**

28 III - 4 IV

**XVIII Opolskie Konfrontacje Teatralne "Klasyka
Polska" (Opole);**

Nagrody w dziedzinie reżyserii:

Andrzej Wajda za "Wesele" (Stary Teatr w Krakowie),

Tadeusz Bradecki za "Pamiętnik znaleziony w Saragossie"
(Stary Teatr w Krakowie).

Nagrody w dziedzinie sztuki aktorskiej:

Jan Englert, Andrzej Grabowski, Gustaw Holoubek, Tadeusz
Huk, Joanna Szczepkowska, wyróżniono także opolankę
Grażynę Misiorowską za rolę kobiecą w "Kordianie".

KWIECIEŃ

19 IV - 23 IV

VI Międzynarodowy Festiwal Perkusyjny (Opole);

org. Opolski Oddział Towarzystwa Sztuki Perkusyjnej przy
współdziale Państwowej Szkoły Muzycznej oraz Filharmonii

Opolskiej):

Festiwalowi towarzyszyły mające konkursowy charakter Ogólnopolskie Przesłuchania Uczniów Szkół Muzycznych II stopnia.

23 IV - 7 V

Konfrontacje filmowe '93.

29 IV - 30 IV

***XI Wojewódzkie Spotkania Teatrów Dramatycznych,
Teatrów Poezji i Kabaretów "Proscenium '93" (Nysa);***

(org. Nyski Dom Kultury).

30 IV - 1 V

II Diecezjalne Dni Muzyki Kościelnej (Opole, Nysa);

(org. Studium Muzyki Kościelnej przy Instytucie Teologiczno -
Pastoralnym Filii KUL w Opolu).

MAJ

1 V - 3 V

***V Międzynarodowy Majowy Festiwal Muzyczny Brzeg -
Wrocław '93.***

1 V - 3 V

Dni Wołczyna.

1 V - 3 V

III Festyn Górnośląski (Głubczyce);

(impreza o charakterze międzynarodowym, org. Związek Gmin
Górnego Śląska i Północnych Moraw).

10 V - 13 V

Studencka Wiosna Kulturalna "Piastonia '93" (Opole);

(org. Samorządy Studenckie WSP i WSI, ZSP, Studenckie Studio
Radiowe "Radiosygnaly").

13 V - 14 V

XXVII Wojewódzkie Spotkania Amatorskich Teatrów

Lalek (Strzelce Opolskie);

(org. Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Strzelcach Opolskich,
współorg. Wydział Spraw Społecznych Urzędu Wojewódzkiego
w Opolu oraz Towarzystwo Kultury Teatralnej w Opolu).

15 V - 23 V

V Dni Dobrzemia.

(org. Urząd Gminy, Dom Kultury w Dobrzemiu Wielkim).

22 V - 6 VI

Muzyczne Święto Kwitnącej Azalii - Moszna '93;

(org. Wojewódzki Ośrodek Profilaktyczno - Sanatoryjny w Mo-
sznej, Wydział Spraw Społecznych Urzędu Wojewódzkiego w
Opolu, Urząd Gminy Strzelecki, Towarzystwo Przyjaźni Sana-

torium w Mosznej, Państwowa Filharmonia w Opolu, Towarzystwo Śpiewacze "Harfa" z Warszawy).

22 V - 30 V

Dni Nysy.

28 V - 1 VI

Dni Kędzierzyna - Koźła.

28 V - 7 VI

Dni Opola.

(org. Miejski Ośrodek Kultury, Urząd Miasta).

29 V

Otwarcie czwartej w Polsce ***Biblioteki Austriackiej*** - oddziału Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu (Opole).

29 V - 30 V

Uroczystości związane z 700-leciem Tarnowa Opolskiego.

30 V - 13 VI

Konfrontacje Plastyczne "Kędzierzyn '93"

XIV plener malarski;

(org. Zarząd Okręgu ZPAP "Polska Sztuka Użytkowa", współorg.

Urząd Miejski w Kędzierzynie - Koźlu).

CZERWIEC

1 VI - 7 VI

II Przegląd Teatrów Najlepszych (Opole);

(org. Miejski Ośrodek Kultury).

12 VI

"Trucker Country '93" (Chróścina Opolska);

(org. Hagoka & Company Mobil Oil Poland, Coca - Cola West Poland, Towarzystwo Transportowców, Trucker Club).

18 VI - 20 VI

Dni Ziemi Strzeleckiej;

(org. Urząd Miasta, Towarzystwo Miłośników Ziemi Strzeleckiej, Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury).

23 VI - 26 VI

XXX Krajowy Festiwal Polskiej Piosenki (Opole);

(org. Firma "MANTA" z Warszawy pod kier. Antoniego Kopffa).

26 VI - 27 VI

Dni Białej;

(org. Miejsko - Gminny Ośrodek Kultury, Białskie Towarzystwo Kulturalno - Oświatowe).

Jacek Wodzyński

Dział Instrukcyjno-Metodyczny

Działalność bibliotek województwa opolskiego na wideokasetach

Od 1988 roku Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu posiada kamerę video. Przez wszystkie te lata kamera nie próżnowała, była bowiem obecna podczas wszystkich ważniejszych wydarzeń dziejących się w bibliotekach publicznych naszego regionu. Plonem tej obecności jest kilkadziesiąt krótszych lub dłuższych nagrań na wideokasetach. Sfilmowany materiał można podzielić na trzy grupy:

- a) pomoce metodyczne oraz przykładowe formy pracy kulturalno-oświatowej stosowane w bibliotekach publicznych,
- b) prezentacja bibliotek publicznych woj.opolskiego,
- c) spotkania z pisarzami.

Coraz więcej bibliotek posiada magnetowidy. Warto zatem wykorzystać zgromadzony materiał filmowy w codziennej pracy bibliotek.

Biblioteki publiczne woj.opolskiego zainteresowane nieodpłatnym wypożyczeniem wideokaset prosimy o kontakt osobisty, telefoniczny lub pisemny z Działem Instrukcyjno-Metodycznym WBP w Opolu (tel. 372-25 wew.235, 236). Zamówienia można składać kierując się poniżej zamieszczonym wykazem.

Wykaz wideokaset proponowanych do bezpłatnego udostępniania

I. Pomoce metodyczne oraz przykładowe formy pracy kulturalno- oświatowej stosowane w bibliotekach publicznych:

1. Kwerenda - sposoby rozwiązywania

Na wideokasecie zarejestrowano sposoby rozwiązywania kwerend w Dziale Informacyjno-Bibliograficznym WBP w Opolu. Materiał przydatny do szkolenia pracowników czytelnii (pomoc metodyczna).

2. Zbiory - selekcja

Na wideokasecie zarejestrowano instruktaż dotyczący zasad i sposobów przeprowadzania selekcji księgozbioru na podstawie spisów, wykazów opracowanych przez MKiS. Film nakręcono w GBP w Popielowie.
(pomoc metodyczna).

3. Biblioteka - urządzenie pomieszczeń

Film w sposób poglądowy prezentuje właściwe rozmieszczenie mebli bibliotecznych oraz układ księgozbioru na półkach. Realizatorzy dużą uwagę poświęcili estetyce wnętrza oraz przygotowaniu pomieszczeń bibliotecznych do pracy z dziećmi. Film nagrano w GBP w Popielowie.
(pomoc metodyczna).

4. Formy pracy z czytelnikiem

- inscenizacje

Czarnośięźnik

Przedstawienie teatrzyku dziecięcego, przygotowanego przez dzieci

niższych klas szkoły podstawowej. Inscenizacja miała miejsce w filii bibliotecznej w Gostomi (gmina Biała).

Sąd nad książką

Przedstawienie pod tym tytułem zostało wystawione przez dzieci klas starszych szkoły podstawowej. Treścią inscenizacji jest "rozprawa sądowa", na której w stan "oskarżenia" postawiono książkę. Wideokaseta została nagrana w MiGBP w Głucholazach.

Czerwony Kapturek

Inscenizację tej znanej bajki przygotowała GBP w Korfantowie.

- lekcje biblioteczne

Książka rękopiśmienna

Lekcja biblioteczna dla kl. VI szkoły podstawowej przygotowana i przeprowadzona w Oddziale Dziecięco-Młodzieżowym WBP w Opolu.

Budowa książki i jej szata graficzna

Lekcja biblioteczna dla klas młodszych (I - IV) przygotowana i przeprowadzona przez MiGBP w Zdieszowicach z dziećmi sześciolletnimi.

- uroczystości

Pasowanie na czytelnika

Treścią filmu jest przebieg uroczystego pasowania na czytelników dzieci klas pierwszych szkoły podstawowej. Ta ciekawa uroczystość miała miejsce w Filii nr 4 WBP w Opolu.

5. Działalność na rzecz ludzi chorych i niepełnosprawnych

Film ukazuje formy pracy z dziećmi upośledzonymi oraz prezentuje działalność biblioteki Szkoły Specjalnej nr 13 w Opolu. Materiał polecany szczególnie bibliotekarzom pracującym z ludźmi niepełnosprawnymi.

II. Prezentacja bibliotek publicznych woj. opolskiego

1. Baborów - MiGBP

Film prezentuje bibliotekę , jej dotychczasową działalność, dorobek oraz zamierzenia na przyszłość.

2. Moszna - Filia GBP

Przedstawiono bogatą działalność biblioteki sanatoryjnej w Mosznej, będącej filią GBP w Strzeleczkach. Materiał przydatny dla bibliotekarzy pracujących z ludźmi chorymi i niepełnosprawnymi.

3. Nysa - MiGBP

Na wideokasie zarejestrowano podstawowe formy działalności MiGBP w Nysie. Ukazano dorobek biblioteki, plany na przyszłość oraz zaprezentowano ciekawe wnętrza tej placówki.

4. Opole - Filia nr 17

Film przedstawia różnorodne formy działalności z dziećmi i czytelnikami dorosłymi, urządzenie wnętrza Filii nr 17 WBP

5. Paczków - MiGBP

Film prezentuje wystrój wnętrz bibliotecznych oraz dorobek biblioteki.

6. Raszowa - Biblioteka niemieckojęzyczna

Film przedstawia filię biblioteczną w Raszowej (gm. Tarnów Opolski). Zapoznaje z działalnością oraz urządzeniem pierwszej biblioteki na Opolszczyźnie posiadającej księgozbiór niemieckojęzyczny.

7. Rogów Opolski - WBP

Film prezentuje zbiory specjalne Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu znajdujące się w zamku w Rogowie Op. Przewodnikiem po bibliotece jest mgr Roman Sękowski. Materiał profesjonalny nagrany przez TV Katowice.

8. Zębowice - GBP

Na wideokasie zarejestrowano przebieg jubileuszowej uroczystości jaka miała miejsce w 1989 r. w GBP w Zębowicach. Uroczystość ta była podsumowaniem 40-letniej działalności tej placówki.

III. Spotkania z pisarzami

1. Zbyszko Bednorz

Pisarz opolski, doktor nauk humanistycznych, znany z książek: "Śląsk wierny ojczyźnie", "Od Opolu do Wrocławia", "Imię domu wschodzącego", "Słowo w stronę rzeki", "Szczepan, czyli rzecz o Józefie Ryszce". Spotkanie z autorem odbyło się w WBP w Opolu w 1990 r.

2. Janusz Domagalik

Prozaik, dziennikarz, autor słuchowisk radiowych i widowisk telewizyjnych. Bardziej znane utwory: "Koniec wakacji", "Księżniczka i chłopcy", "Banda Rudego", "Zielone kasztany". Spotkanie z J.Domagalikiem odbyło się w MiGBP w Prudniku w 1991 r.

3. Julian Kawalec

Powieściopisarz, nowelista, dziennikarz. Na szczególne wyróżnienie zasługują następujące utwory: "Ścieżki wśród ulic", "Opowiadania", "Blizny", "Tańczący jastrząb", "Szukam domu". Spotkanie z pisarzem odbyło się w Klubie Akademickim WSP w Opolu w 1989 r.

4. Maria Łopatkowa

Pedagog, autorka książek dotyczących problemów występujących wśród młodzieży. Ważniejsze pozycje to: "Którędy do ludzi", "Tuptuś", "Nasz cudzy świat". Spotkanie z autorką odbyło się w Filii nr 4 WBP w Opolu w 1988 r.

5. Aleksander Minkowski

Prozaik, reportażysta. Utwory wyróżniające się: "Kwiaty dla Klementyny", "Czwarte krzesło", "Gruby", "Zabawa z diabłem", "Kosmiczny sekret Lutego", "Podróż na wyspę Borneo". Spotkanie z autorem odbyło się w Filii nr 4 WBP w Opolu w 1990 r.

6. Tadeusz Różewicz

Poeta, prozaik, eseista, scenarzysta filmowy. Ważniejsze utwory: "W tyżce wody", "Pięć poematów", "Wiersze i obrazy", "Srebrny kłos".

"Rozmowa z księciem", "Wiersze i poematy". Spotkanie z autorem odbyło się w Filii nr 4 WBP w Opolu w 1990 r.

7. Alfred Szklarski (zm. w 1992 r.)

Prozaik, autor książek dla młodzieży. Bardziej znane utwory: seria przygód Tomka, "Sobowtór profesora Rawy", "Gorący ślad", "Trzy siostry". Spotkanie z autorem odbyło się w WBP w Opolu w 1989 r.

8. Tadeusz Śliwiak

Poeta, tłumacz, autor tekstów piosenek oraz książek dla dzieci i młodzieży. Najbardziej znane tomiki poezji: "Astrolabium z sosnowego drzewa", "Drogi i ulice", "Żywica", "Czytanie mrowiska", "Święty wtorek". Spotkanie z autorem odbyło się w Oddziale Dziecięco-Młodzieżowym WBP w Opolu w 1989 r.

Rys. ADRIAN SZYCHTA -

Rys. ADRIAN SZYCHTA

Regina Kapalka

Dział Informacyjno-Bibliograficzny

Wisława Szymborska

(Zestawienie bibliograficzne)

Wisława Szymborska - poetka, tłumaczka, urodziła się 2 lipca 1923 roku w Kórniku k. Poznania.

W latach 1945 - 1948 studiowała filologię polską i socjologię na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Debiutowała w 1945 roku na łamach prasy jako poetka. Od 1952 roku była członkiem zespołu redakcyjnego tygodnika "Życie Literackie".

Była wielokrotnie wyróżniana nagrodami, między innymi: w 1954 roku otrzymała nagrodę literacką m. Krakowa za tomy poezji "Dlatego żyjemy" i "Pytania zadawane sobie", w 1963 roku nagrodę II stopnia Ministra Kultury i Sztuki za tom wierszy pt. "Sól". W 1991 miasto Frankfurt przyznało jej nagrodę imienia Goethego.

Wisława Szymborska "należy do poetów, których wrażliwość intelektualną i emocjonalną cechuje otwartość na szeroki krąg zagadnień wymagających refleksji - od ponadczasowej problematyki filozoficznej, społecznej, etycznej po najprostsze, jednostkowe, banalne problemy, które przynosi codzienna egzystencja."

(Katarzyna Nowak "Z polskiej poezji współczesnej". Warszawa 1988)

Obmyślam świat

Obmyślam świat, wydanie drugie,
wydanie drugie, poprawione.
idiotom na śmiech.
melancholikom na płacz,
łysym na grzebień.
psom na buty.

Oto rozdział:
Mowa Zwierząt i Roślin.
gdzie przy każdym gatunku
masz słownik odnośny.
Nawet proste dzień dobry
wymienione z rybą
ciebie, rybę i wszystkich
przy użyciu umocni.

Ta, dawno przeczuwana,
nagle w jawie słów
improvizacja lasu'
Ta epika sów!
Te aforyzmy jeza
układane, gdy
jesteśmy przekonani,
ze nic tylko śpi!
Czas (rozdział drugi)
ma prawo do wtrącania się
we wszystko czy to złe, czy dobre.
Jednakże - ten, co kruszy góry,
oceany przesuwą i który
obecny jest przy gwiazd krążeniu,
nie będzie mieć najmniejszej władzy
nad kochankami, bo zbyt nadzy,
bo zbyt objęci, z nastroszoną
duszą jak wróblem na ramieniu.

Starość to tylko moral
przy życiu zbrodniarza.
Ach, więc wszyscy są młodzi!
Cierpienie (rozdział trzeci)
ciała nie znieważa.
Śmierć,
kiedy śpisz, przychodzi.

A śnić będziesz,
że wcale nie trzeba oddychać,
że cisza bez oddechu
to niezła muzyka,
jesteś mały jak iskra
i gaśniesz do taktu.

Śmierć tylko taka. Bólu więcej
miałeś trzymając różę w ręce
i większe czuleś prerażenie
widząc, że płatek spadł na ziemię.

Świat tylko taki. Tylko tak
żyć. I umierać tylko tyle.
A wszystko inne - jest jak Bach
chwilowo grany
na pile.

Wisława Szymborska

*"Kochałam ich. / Ale kochałam z wysoka. / Sponad życia. / Z przyszłości.
Gdzie zawsze jest pusto / i skąd cóż łatwiejszego jak zobaczyć śmierć. /
Zaluję, że mój głos był twardy. / Spójrzcie na siebie z gwiazd - wołałam - /
spójrzcie na siebie z gwiazd. / Słyszeli i spuszczały oczy. / (...) Ale była w nich
jakaś wilgotna nadzieja, / własną migotliwością sycący się płomyk. / Oni
wiedzieli, co to takiego jest chwila, / och bodaj jedna jakakolwiek / zanim
- / Wyszło na moje. / Tylko że z tego nie wynika nic." - tak oto, dokładniej niż
wszelkie analizy, autorka w wierszu "Monolog dla Kassandry" charakteryzuje
swoją poezję, w której rzeczywistość nierozzerwalnie istnieje obserwowany z
gwiazdnej oddali byt - życie rozplywające się w słodko-gorzkiej jednorazowości
chwili, stoicka tolerancja świadka patrzącego z dystansu kosmicznego - i
gorące zaangażowanie ofiary, jej poszukiwanie prawdy.*

(Gabor Csordás "Spójrzcie na siebie z gwiazd". Literatura na Świecie
1989 nr 11/12)

Spadające z nieba

Przemija magia, chociaż wielkie moce
jak były, są. W sierpniowe noce
nie wiesz, czy gwiazda spada, czy rzecz inna.
I nie wiesz, czy to właśnie rzecz, co spaść powinna.
I nie wiesz, czy przystoi bawić się w życzenia,
wróżyć? Z gwiazdznego nieporozumienia?
Tak jakby wciąż stulecie było niedwudzieste?
Który błysk ci przysięgnie: iskra, iskra jestem,
iskra naprawdę z ogona komety,
nic tylko iskra, co łagodnie znika -
to nie ja spadam w jutrzejsze gazety,
to tamta druga, obok, ma defekt silnika.

Wisława Szymborska

Twórczość
(w układzie chronologicznym)

1. **Dlatego żyjemy.** - Wyd.1. - Warszawa: "Czytelnik", 1952. - 44 s.;
Wyd.2: 1954
2. **Pytania zadawane sobie.** - Wyd.1. -Kraków: Wydawn. Literackie,
1954. - 35 s.
3. **Wołanie do Yeti.** - Wyd.1. - Kraków: Wydawn.Literackie, 1957. - 57 s.
4. **Sól.** - Wyd.1. - Warszawa: Państw.Instytut Wydawn., 1962. - 57 s.
5. **Wiersze wybrane.** - Wyd.1. - Warszawa: Państw.Instytut Wydawn.,
1964. - 125 s.
6. **Sto pociech.** - Wyd.1. - Warszawa: Państw.Instytut Wydawn., 1967.
- 59 s.
7. **Poezje wybrane.** / Wybór i wstęp autorki /. - Warszawa: Ludowa
Spółdz.Wydawn.,1967. - 118 s. - Biblioteka Poetów XX w.
8. **Poezja.** / Przedm. J.Kwiatkowski /. - Wyd.1. - Warszawa: Państw.
Instytut Wydawn., 1970. - 169 s. - Biblioteka Poetów; Wyd.2: 1977;
Wyd.3: 1987
Rec.: Koryl J., *Życie Literackie* 1988 nr 21 s. 10, il.
9. **[Wybór poezji].** - Wyd.1. - Warszawa: "Czytelnik", 1970. 142 s. - Poeci
Polscy
10. **Wszelki wypadek.** - Warszawa: "Czytelnik", 1972. - 45 s.; Wyd.2:
1975
11. **Wybór wierszy.** - Warszawa: Państw.Instytut Wydawn., 1973.
- 189 s. - Biblioteka Literatury XXX-lecia

12. **Tarsjusz i inne wiersze.** - Warszawa: Krajowa Agencja Wydawn., 1976. - 16 k., il.
13. **Wielka liczba.** - Warszawa: "Czytelnik" 1976, - 43 s.
14. **Wybór wierszy.** - Wyd.2 uzup. - Warszawa: Państw. Instytut Wydawn., 1979. - 221 s. - Kolekcja Polskiej Literatury Współczesnej
15. **Poezje wybrane (II)** / Wyboru dokonała autorka. - Warszawa: Ludowa Spółdz.Wydawn., 1983. - 127 s. - Biblioteka Poetów
16. **Ludzie na moście.** - Wyd.2. - Warszawa: "Czytelnik", 1988. - 44[4] s.
Rec.: Nicpan L., *Nowe Książki* 1986 nr 10 s. 69 - 71, il.; Godlewska J., *Tygodnik Kulturalny* 1987 nr 26 s. 12
17. **Poezje.** / Wybrali, przełożyli i posłowiem opatrzyli Magnus J.Kryński, Robert A.Maguire /. - Kraków: Wydawn.Literackie, 1989. - 237.[3] s.
Rec.: Czejarek K., *Życie Literackie* 1989 nr 51/52 s. 4, il.
18. **Wieczór autorski.** / Wiersze wybrała autorka; wstępem opatrzył Wojciech Ligęza. - Warszawa: "Anagram", 1992. - 191.[1] s.
19. **Lektury nadobowiązkowe.** - Kraków: Wydawn.Literackie, 1992. - 249.[2] s., il.

O Wisławie Szymborskiej na łamach prasy

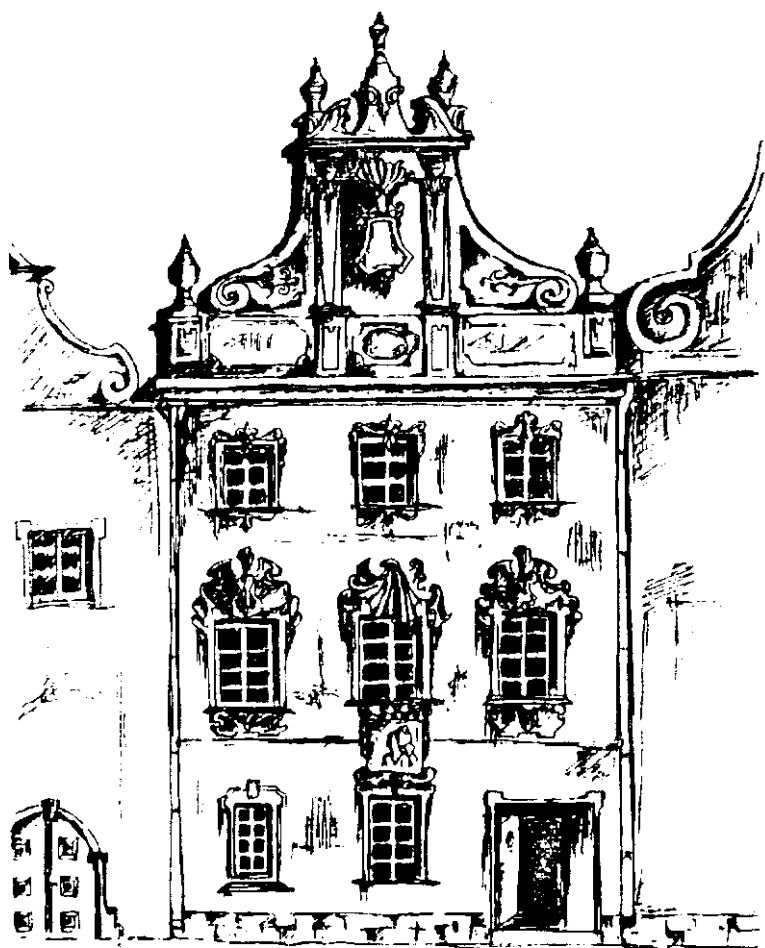
(Wybór literatury za lata 1984 - 1992)

1. **Balcerzan E.:** W szkole świata. *Teksty Drugie* 1991 nr 4 s. 30-44
2. **Baranowska M.:** Straszne światło stoicyzmu. *Teksty Drugie* 1991 nr 4 s. 59 - 66
3. **Barańczak S.:** Amerykanizacja Wisławy albo: O tym, jak wraz z pewną młodą Kalifornijką tłumaczyłem "Głos w sprawie pornografii". *Teksty Drugie* 1991 nr 4 s. 79 - 94

4. **Bieńkowski Z.**: O radości. *Tygodnik Kulturalny* 1988 nr 9 s. 12
5. **Borkowska G.**: Szymborska eks-centryczna. *Teksty Drugie* 1991 nr 4 s. 45 - 58
6. **Csordas G.**: "Spójrzcie na siebie z gwiazd". O poezji Wisławy Szymborskiej. Tł. T. Warowska. *Literatura na Świecie* 1989 nr 11/12 s. 376 - 383
7. **Czubała H.**: Sama u siebie z sobą. *Życie Literackie* 1986 nr 23 s. 6, 12 il.
8. **Dedecius K.**: Poetycka wyspa myśli. Laudacja ku czci Wisławy Szymborskiej wygłoszona we Frankfurckim Kościele św. Pawła. Tł. T.F. *Tygodnik Powszechny* 1991 nr 37 s. 7, il.
9. **Gębala S.**: Zobaczyć świat na nowo. *Zdanie* 1987 nr 7/8 s. 45 - 47
10. **Gronczewski A.**: Śmiech wielki i mały. *Miesięcznik Literacki* 1987 nr 2/3 s. 99 - 104
11. **Jarzębski J.**: Kilka zdań o wstydzie istnienia. *Teksty Drugie* 1991 nr 4 s. 1 - 4
12. **Jentys M.**: W niepomyślenie w niedziałanie. *Odra* 1985 nr 3 s. 62 - 65
13. **Jurkowski S.**: Poetycki teatr ruchu. *Tygodnik Kulturalny* 1985 nr 10 s. 1, 7, il.
14. **Karasek K.**: W stronę Szymborskiej. *Literatura* 1988 nr 6 s. 52 - 53
15. **Kram J.**: Dzieła plastyczne - inspiracje w poezji współczesnej. (Herbert - Grochowiak - Szymborska). *Polonistyka* 1986 nr 3 s. 182 - 192, il.
16. **Kuncewicz P.**: Agonia i nadzieja (literatura polska 1918 - 1986). Cz. 161. Szymborska. - *Przegląd Tygodniowy* 1986 nr 49/50 s. 13

17. **Lam A.:** Echa baroku w poezji Wisławy Szymborskiej. *Życie Literackie* 1987 nr 47 s. 5, il.
18. **Ligęza W.:** Bezradny demiurg. *Dekada Literacka* 1991 nr 30 s. 3, il.
19. **Ligęza W.:** Marzenia o lepszym świecie. *Teksty Drugie* 1991 nr 4 s. 67 - 78
20. **Ligęza W.:** Miary i liczby. O poezji Wisławy Szymborskiej. *Znak* 1984 nr 11/12 s. 1572 - 1588
21. **Miłosz Cz.:** Poezja jako świadomość. *Teksty Drugie* 1991 nr 4 s. 5 - 7
22. **Neuger L.:** Wystawianie Wisławy Szymborskiej. Na marginesie przekładów na język szwedzki Andersa Bodegarda. *Teksty Drugie* 1991 nr 4 s. 95 - 99
23. **Pieńkosz K.:** Ścierp, tajemnico bytu, że wyskubują nitki z twego trenu. *Literatura* 1986 nr 3 s. 4 - 6, il.
24. **Ratajczak M.:** Fetysz epoki. *Odra* 1992 nr 1 s. 87 - 89
25. **Sieniawski K.M.:** Plus minus Atlantyda. *Kultura* 1988 nr 9 s. 8
26. **Stala M.:** Radość czytania Szymborskiej. *Znak* 1990 nr 6 s. 24 - 43
27. **Szaruga L.:** Rozumna wyobraźnia. *Tygodnik Powszechny* 1986 nr 38 s. 5, 7
28. **Szymborska W.:** Cenię wątpliwości. Przemówienie wygłoszone podczas uroczystości wręczenia jej nagrody im. Goethego. *Dekada Literacka* 1991 nr 30 s. 1, il.; Także: *Universitas* 1992 nr 1 s. 52 - 53, il.
29. **Szymborska W.:** Ja wierzyłam. Rozm. przepr. A. Michajłow. *Tygodnik Literacki* 1991 nr 17 s. 3, rys.
30. **Szymborska W.:** Przepustowość owiec. Rozm. przepr. W. Ligęza. *Teksty Drugie* 1991 nr 4 s. 151 - 154

31. **Walas T.:** Skaza na wielkość rozgłoszoną. *Na Głos* 1991 nr 5 s. 153-157, il.
32. **Zieliński J.:** Szymborska dla Amerykanów. *Literatura na Świecie* 1986 nr 4 s. 334 - 338

RYE JOLANTA MADARSKA

Anna Śliwińska

Dział Informacyjno-Bibliograficzny

KALENDARZ ROCZNIC I OBCHODÓW

Przedstawiamy wybór rocznic, akcji i obchodów
na III kwartał 1993 roku.

LIPIEC

/60/ 1 VII 1933

Pruskie ministerstwo oświaty wydało zakaz kolportowania i używania w polskich szkołach mniejszościowych m.in. na terenie rejencji opolskiej "Małego Polaka w Niemczech" (zakaz zniesiono 5 VI 1934).

/70/ 2 VII 1923

Ur. **Wisława Szymborska**, poetka, tłumaczka, laureatka nagrody im. Goethego w 1991 roku, jednego z najbardziej prestiżowych wyróżnień europejskich przyznawanych przez miasto Frankfurt;

(zob. zestawienie bibliograficzne).

/110/ 3 VII 1883

Ur. **Franz Kafka**, pisarz austriacki, autor powieści "Proces", "Zamek", nowel, opowiadań (zm. 3 VI 1924);

(zob. zestawienie bibliograficzne).

/55/ 4 VII 1938

Odbył się Zjazd Młodzieży Polskiej w Rzeszy Niemieckiej na Śląsku Opolskim pod hasłem "Polacy tu byli, Polacy tu są, Polacy tu będą".

/50/ 4 VII 1943

W katastrofie lotniczej nad Gibraltarem zginął **Władysław Sikorski**, polityk, generał, premier rządu polskiego w Londynie, naczelny wódz Sił Zbrojnych na Zachodzie (ur. 20 V 1881).

/50/ 5 VII - 23 VIII 1943

Bitwa pod Kurskiem, jedna z największych bitew w II wojnie światowej pomiędzy radzieckimi i niemieckimi siłami pancernymi.

/100/ 6 VII 1893

Zm. **Guy de Maupassant**, francuski pisarz, autor powieści, nowel i sztuk teatralnych, jeden z głównych przedstawicieli naturalizmu (ur. 5 VIII 1850).

5. 11 VII 1988

Zm. **Jan Strzelecki**, żołnierz AK, uczonec i humanista o formacie i autorytecie międzynarodowym. Brutalnie zamordowany w Warszawie przez nieznaną sprawców.

/20/ 14 VII 1973

Odsłonięcie w Raciborzu Pomnika Matki Polki.

/85/ 18 VII 1908

Ur. **Jan Śpiewak**, poeta, krytyk literacki, tłumacz
(zm. 22 XII 1967).

/100/ 19 VII 1893

Ur. **Włodzimierz Majakowski**, rosyjski poeta i grafik,
współtwórca rosyjskiego futuryzmu (zm. 14 IV 1930).

/120/ 20 VII 1873

Ur. **Witold Maliszewski**, kompozytor, pedagog, wielokrotnie
nagradzany na konkursach kompozytorskich
(zm. 18 VII 1939).

/105/ 20 VII 1888

Ur. **Emil Zegadłowicz**, poeta, powieściopisarz, dramaturg
okresu międzywojennego (zm. 24 II 1941).

/100/ 21 VII 1893

Ur. **Hans Fallada** (właśc. Rudolf Ditzen), niemiecki po-
wieściopisarz, autor m.in. powieści antyfaszystowskiej pt.
"Każdy umiera w samotności" (zm. 6 II 1947).

/10/ 22 VII 1983

Rada Państwa zniósła stan wojenny w Polsce.

/115/ 22 VII 1878

Ur. **Janusz Korczak** (właśc. Henryk Goldszmit), pedagog, pisarz, lekarz. Zginął w Treblince wraz z transportem dzieci żydowskich 6 VIII 1942.

/100/ 24 VII 1893

Ur. **Rafał Urban**, literat, patron duchowy pisarzy opolskich, poliglota, ceniący przede wszystkim żywe słowo. Od 1955 roku był członkiem ZLP i pierwszym prezesem Oddziału Opolskiego (zm. 12 I 1972);

(pełna bibliografia w "Środowisku literackim Opolszczyzny" t. 2, 3).

/40/ 26 VII 1953

Zm. **Stanisław Wasylewski**, prozaik, eseista, krytyk, tłumacz (ur. 18 XII 1885), po wojnie zamieszkujący w Opolu; (pełna bibliografia w "Środowisku literackim Opolszczyzny" t. 2, 3).

/40/ 29 VII 1953

Zm. **Jan Wantuła**, śląski pisarz i poeta ludowy, publicysta i bibliofil, organizator ruchu czytelniczego na Śląsku Cieszyńskim (ur. 20 IX 1827).

/140/ 30 VII 1853

Ur. **Julian Fałat**, malarz scen rodzajowych, głównie myśliwskich, pejzaży zimowych, pedagog (zm. 9 VIII 1929).

/140/ **31 VII 1853**

Powstał polski przemysł naftowy; Powszechny Szpital we Lwowie, jako pierwszy na świecie został oświetlony lampami naftowymi skonstruowanymi przez Ignacego Łukasiewicza.

40/ **31 VII 1953**

Zm. **Kornel Makuszyński**, poeta i prozaik, autor popularnych książek dla dzieci i młodzieży (ur. 8 I 1884).

SIERPIEŃ

13/ **VIII 1980**

Protest klasy robotniczej wywołany dotychczasową polityką partii i rządu. Strajki zakładów pracy w całym kraju szczególnie na Wybrzeżu i na Śląsku, doprowadziły do zawarcia porozumień w Szczecinie (30 VIII), Gdańsku (31 VIII) i Jastrzębiu (3 IX).

70/ **1 VIII 1923**

Przedstawiciele polskich Banków Ludowych w Raciborzu, Opolu i Strzeicach Opolskich, Banków Rolników w Opolu oraz Spółdzielni Budowlanych w Raciborzu i Opolu założyli Związek Spółdzielni Śląskich.

/49/ 1 VIII 1944

Wybuch Powstania Warszawskiego;

(proponujemy do wypożyczenia: scenariusz wystawy, zestawienia bibliograficzne, polecamy także scenariusz wieczornicy poetycko-muzycznej - Poradnik Bibliotekarza 1991 nr 7/8, wieczór biblioteczny - Pomagamy sobie w pracy 1968 nr 3).

/220/ 3 VIII 1773

Zm. **Stanisław Konarski**, pisarz polityczny, publicysta, pedagog, reformator szkolnictwa, poeta, dramaturg (ur. 30 IX 1700).

80/ 10 VIII 1913

Ur. **Edmund Osmańczyk**, pisarz, publicysta, wybitny działacz spod znaku "Rodła", poseł, senator (zm. 4 X 1989 a prochy złożono 10 X obok kościoła pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny na Górcie w Opolu);
zob. zestawienie bibliograficzne).

/60/ 11 VIII 1933

Ur. **Jerzy Grotowski**, teoretyk i reżyser teatralny, twórca Teatru Laboratorium - 13 Rzędów, który swoją działalność rozpoczynał w Opolu a kontynuował we Wrocławiu.

/135/ 15 VIII 1858

Ur. **Edith Nesbit**, powieściopisarka i poetka angielska (zm. 22 IV 1924).

/100/ 19 VIII 1893

Ur. *Stefan Starzyński*, polityk, ekonomista, publicysta, prezydent Warszawy, komisarz cywilny przy Dowództwie Obrony Warszawy we wrześniu 1939 roku. Zginął w obozie koncentracyjnym 17 IX 1943.

/135/ 21 VIII 1858

Ur. *Wacław Sieroszewski*, pisarz, etnograf, działacz polityczny i niepodległościowy (zm. 20 IV 1945).

/70/ 23 VIII 1923

Ur. *Zofia Posmysz*, pisarka, autorka słuchowisk radiowych, reportażystka.

/55/ 24 VIII 1938

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Rzeszy wydało okólnik, który ograniczał możliwości nadawania imion polskich Polakom obywatelstwa niemieckiego.

/145/ 24 VIII 1848

Ks. Józef Szafranek przedłożył parlamentowi pruskiemu petycję pół miliona Górnoślązaków w sprawie języka polskiego na Śląsku.

/75/ 25 VIII 1918

Ur. *Leonard Bernstein*, kompozytor amerykański, dyrygent (zm. 14 X 1990).

13/ 31 VIII 1980

Utworzono Niezależny Samorządny Związek Zawodowy
"Solidarność", zarejestrowany 24 X 1980.

25/ 31 VIII 1968

Rocznica uroczystego otwarcia w Opolu Domu Technika.

WRZESIEŃ

130/ 1 IX 1863

Powołano Międzynarodową Organizację Czerwonego Krzyża.

110/ 3 IX 1883

Zm. *Iwan Turgieniew*, pisarz rosyjski, jeden z twórców rosyjskiej szkoły psychologicznej, mistrz opisu przyrody
(ur. 9 XI 1818).

5 4 IX 1988

Dokonano uroczystego otwarcia Kluczborskiego Domu
Pszczelarza.

310 12 IX 1683

Odsiecz Wiednia. Zwycięstwo wojsk polskich i cesarskich
sprzymierzonych pod dowództwem króla Jana III Sobieskiego
nad Turkami.

/15/ 14 IX 1978

Zm. **Zenon Kosidowski**, prozaik, eseista (ur. 29 V 1898).

/95/ 21 IX 1898

Ur. **Stanisław Strumph-Wajtkiewicz**, pisarz, publicysta, tłumacz (zm. 3 X 1986).

/20/ 23 IX 1973

Zm. **Pablo Neruda**, poeta chilijski, członek Światowej Rady Pokoju, laureat Nagrody Nobla w 1971 r. (ur. 12 VII 1904).

/70/ 23 IX 1923

W Strzelcach Opolskich aresztowano 40 uczestników Zjazdu Związku Polaków w Niemczech z terenu powiatu.

/770/ 25 IX 1223

Ujazdowi nadano prawa miejskie.

/95/ 26 IX 1898

Ur. **George Gershwin**, kompozytor amerykański (zm. 11 VII 1937).

/15/ 26 IX 1978

Zm. **Jan Parandowski**, prozaik, eseista i tłumacz, świetny stylista, wybitny znawca, miłośnik i propagator kultury antycznej (ur. 11 V 1895).

/460/ **27 IX 1533**

Ur. **Stefan Batory**, od 1576 r. król polski (zm. 12 XII 1586).

/50/ **29 IX 1943**

Ur. **Lech Wałęsa**, działacz związkowy, polityk, prezydent Rzeczypospolitej Polskiej.

/85/ **30 IX 1908**

Zm. **Karol Estreicher**, bibliograf, historyk literatury, autor "Bibliografii Polskiej" (ur. 22 XI 1827).

